

πρωμένον, ὅποια ἰσχὺς τῆς ποιήσεως ὁσάκις ἐμπνέεται ὑπὸ τῆς θεότητος!

Ἄλλ' ἡ ἀντανάκλασις αὕτη τῆς ἀνθρωπίνου καρδίας διὰ μέσιν τοσούτων αἰώνων καὶ τοσούτων ψυχῶν δὲν προξενεῖ οὐδένα θυρασμόν εἰς ἡμᾶς· ὑπάρχει ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἥρωος, τοῦ ποιητοῦ, τοῦ ἁγίου, ὁρμητικὴ τις δύναμις ἣτις συντρίβει τὸν τάφον, τὸ στερεῶμα, τὸν χρόνον, καὶ ἣτις τελευτᾷ, ὡς τοὺς ἐκκέντρους κύκλους τοῦ λίθου ριφθέντος ἐν τῇ θαλάσῃ, ἐπὶ τῆς τελευταίας ἀκτῆς τῆς κοίτης τοῦ Ὁκεανοῦ. Ἡ καρδία τοῦ ἀνθρώπου, ὁπότεν συγκινῆται ὑπὸ τῆς ἰδέας τοῦ Θεοῦ, φέρει τὰς συγκινήσεις αὐτῆς τοσούτον μακρὰν ὅσον ὁ Ὁκεανὸς τὰς κυμάνσεις τῶν ὀχθῶν αὐτοῦ.

Τοιαύτη εἶναι ἡ φωνὴ τοῦ ἐξόχου τούτου ποιητοῦ ὅν δύναται τις νὰ ὀνομάσῃ δικαίως θεῖον ὕμνωδόν!

Οὗτος ἔλαβε περιπλέον τὴν ὑπερτάτην εὐτυχίαν νὰ γείνη, ἐκ τῶν ἀποτάτων χρόνων, ὁ ἱεροψάλτης τοῦ ναοῦ, εἰς τρόπον ὥστε διὰ παραδόξου τρόπου ἡ ποίησις κατέστη θρησκεία ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ.

Εἶναι ὁ ὕστατος βαθμὸς τῆς εὐνοίας ἐν ᾗ ἡ ποίησις δύναται νὰ φθάσῃ. Ἐνεκεν τούτου ὑπάρχει στροφή τις τοῦ ψαλμοῦδου τούτου εἰς ὅλας τὰς ἱεράς ἡμῶν τελετάς, ἀναστεναγμὸς τοῦ ποιμένου τούτου εἰς ὅλους τοὺς ἀναστεναγμοὺς ἡμῶν, ἐν δάκρυ τοῦ μετανουθύντος τούτου εἰς ὅλα τα δάκρυα ἡμῶν. Καὶ ὅσον ξένοι καὶ ἂν διατελώμεν εἰς τὸ τυπικὸν τῶν ἄλλων χριστιανικῶν κοινότητων, πᾶσαι ἀνεξαιρέτως παρεδέχθησαν τὸν Δαβὶδ ὡς ἱεροψάλτην καὶ ποιητὴν αὐτῶν. Καὶ ὅμως, ἐν τῇ ἐποχῇ τοῦ ἐγωϊσμοῦ, τῆς ὕλης καὶ τῆς θρησκευτικῆς ἀδιαφορίας ἐν ᾗ εὐρισκόμεθα, εὐάριθμοι εἰσὶ μεταξὺ ἡμῶν οἱ καταγινόμενοι εἰς τὰ ἀθάνατα καὶ θεόπνευστα αὐτοῦ ἔργα. Πολλοί, μάλιστα ἐκ τῶν λεγομένων δόθεν φίλων τῆς προσόδου, ἀντιτείνουσιν ὅτι παρῆλθε πλέον ἡ ἐποχὴ τοῦ Ὁκτωήχου καὶ τῶν ἱερῶν ἀσμάτων, καὶ ὅτι οἱ νέοι χροαστοῦν νὰ μανθάνωσιν ἄλλα πράγματα ὠφέλιμα καὶ ἐπιστημονικά. Ὡς ἐκ τούτου βλέπομεν καὶ τὸ ἔθνος

ἡμῶν νὰ καρκίνοβατῇ, αἱ δὲ ἐπιχειρήσεις καὶ οἱ πόθοι ἡμῶν νὰ μένωσιν ἄνευ ἀποτελέσματος. Τὸ κατ' ἐμὲ, ὅταν ἡ ψυχὴ μου, εἴτε ἐν ἐνθουσιασμῷ διατελεῖ, εἴτε ἐν θλίψει, εἴτε ἐν εὐσεβείᾳ, καὶ ἐτομένως αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ ζητήσῃ ἐμπνευσίν τινα, δὲν ἀναγινώσκω οὔτε τὸν Πίνδαρον, οὔτε τὸν Ὀράτιον, οὔτε ζητῶ ἐπὶ τῶν χειλέων μου φελλισμοὺς μᾶλλον ἢ ἥττον ἐκφραστικούς διὰ τὰς συγκινήσεις μου, ἀλλὰ λαμβάνω ἀνὰ χεῖρας τοὺς ψαλμοὺς ἐνθα εὐρίσκω λόγους παρηγορητικούς, οἵτινες πηγαζοῦσιν ἐκ τοῦ βάθους τῆς ψυχῆς τῶν αἰώνων καὶ εἰσδύουσι μέχρι τῶν μυχῶν τῆς ἀνθρωπίνου καρδίας. Εὐτυχὴς ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος εἰς τὸν ὅποιον ἐπετράπη νὰ γείνη τοιοῦτοτρόπως ὁ ζῶν ὕμνος, ἡ προσευχὴ ἢ ὁ προσωποποιημένος ἀναστεναγμὸς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους!

K.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΓΛΩΣΣΑΝ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΜΙΜΗΣΕΩΝ.

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Καθορᾷ τις ὅτι ὁ πατριωτικὸς ὀργασμὸς ἐστὶν ὁ αὐτὸς, ὡς καὶ ἐν τῷ *Μασσαλιωτικῷ ὕμνῳ*, εἰ καὶ τὰ ἕτερα αἰσθήματά εἰσι προφανῶς μὲν, ἀλλ' εὐστόχως μεταπεποιημένα κατὰ τὰς θρησκευτικὰς ἐμπνεύσεις τῶν Ἑλλήνων.

Ταύτοχρόνως σχεδὸν, περὶ τὰ τέλη τοῦτ' ἐστὶ τῆς δεκάτης ὀγδόης ἑκατονταετηρίδος, ἐφάνη ἡ ὠραία μετάφρασις τοῦ περὶ τῆς ἀληθείας τῶν κόσμων τοῦ Φοντενέλλου, ἔργον τοῦ Παναγιωτάκη Κοδρικᾶ τοῦ ἐξ Ἀθηνῶν, πρώτου γραμματέως τοῦ Μιχαὴλ Σούτζου, ὁσποδάρου τῆς Βλαχίας (μ).

μ) (Ἡ περὶ τῆς πληθύος τῶν κόσμων

Ὁ ἐξ Ἑπείρου Νεόφυτος Δούκας, εἰς τῶν ἐξοχωτέρων μαθητῶν τοῦ Λάμπρου, κατασχὼν μετὰ τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ τὴν κυριωτέραν ἑδραν τοῦ Λυκείου τοῦ Βουκουρεστίου, ἵνα ποιήσῃ γνωστοὺς τοὺς τῆς ἀρχαιότητος συγγραφεῖς τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, τοῖς ἀπογόνους τῶν ἡρώων καὶ μεγαλοφυῶν ἐκείνων πνευμάτων, δι' οὓς τὰ ἔργα αὐτῶν ἦσαν νεκρά, ἐσκέφθη νὰ μεταφράτῃ τοὺς σπουδαιοτέρους ἑλλήνας συγγραφεῖς ἐν τῇ ὁμιλουμένῃ κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην γλώσσῃ, ἐφ' ᾧ καὶ ἤρξατο διὰ τῆς μετα-

μετάφρασις αὕτη τοῦ ἀρχιγραμματέως τοῦ ὁσποδάρου τῆς Βλαχίας, τοῦ Ἀθηναίου Παναγιώτη Κοδρικᾶ, εἶδε τὸ φῶς, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, κατὰ τὸ ἔτος 1791. Πρὸ τοῦ ἔτους ὅμως τούτου ἔχομεν καὶ ἄλλας τινὰς μεταφράσεις, ἃς ἄγνωστον τίνος ἕνεκα ὁ πολυμαθὴς Γαλάτης παρατρέχει· δέον δὲ ἵνα ὁμολογῶμεν τὴν τοῦ ἱερομονάχου Ἀγαπίου Λοβέρδου ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ μετάφρασιν τῆς *Διδασκαλίας περὶ τοῦ ἱεροῦ θρόνου τῆς Ῥώμης κατὰ τὴν γνώμην τῶν Φραντζέζων*, τὸ μὲν πρῶτον τῷ 1765, τὸ δὲ δεύτερον τῷ 1766 τυπωθεῖσαν — τὴν τῆς *Κατηχήσεως τοῦ μητροπολίτου Μόσχας Πλάτωνος*, τὴν ὑπὸ τοῦ παρὰ τῇ Ῥωσικῇ ἐν Παρισίῳ πρεσβεῖα ἐφημερίου χρηματίσαντος ἱερομονάχου Ματθαίου ἐκπονηθεῖσαν καὶ ἐν Πετροπόλει τῷ 1776 ἐκδοθεῖσαν — τὴν μετάφρασιν τῆς *Γριεγκῆς τοῦ Τισσῶ*, ἣν ἐποίησεν ὁ ἱατροφιλόσοφος Κωνσταντῖνος Μιχαήλ καὶ ἣν ἐξέδωκεν ἐν Βιέννῃ τῷ 1785 — τὴν ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὸ τοῦ Κηρύκου Χαιρέτη μεταφραστῆσαν *Ἱστορίαν τοῦ θαλάτου τοῦ βασιλέως Λουδοβίκου ΙΣΤ'*, καὶ *Ἐνετίησι* τῷ 1793 τυπωθεῖσαν καὶ τινὰς ἄλλας. Πρὸς δὲ δέον νὰ συγκαταλέξωμεν ἐν τοῖς κατὰ τοὺς χρόνους τούτους γενομέναις μεταφράσεσι (κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ κ. Σάθα) καὶ τὴν μετάφρασιν τῆς *Παγκοσμίου Ἱστορίας* τῆς τῷ 1759 ἐκδοθείσης ὑπὸ τοῦ ἐκ Ζαγορίου Γεωργίου Κωνσταντίνου. Σημ. Γ. Κ. Υ.)

φράσεως τῆς *Ἱστορίας* τοῦ Θουκυδίδου μετὰ σημειώσεων καὶ γεωγραφικοῦ πίνακος τῶν χωρῶν, αἵ τινες ὑπῆρξαν τὸ θέατρον τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου· ἡ μετάφρασις δ' αὕτη, ὡς αἰ πλείσται τῶν εἰς τὴν καθομιλουμένην μεταφράσεων, οὕσα μᾶλλον παράφρασις, εἰδὸς τι συνεχῶν ἐρμηνευμάτων, διασαφίζόντων σὺν αὐτῇ τὰ δυσκολώτερα τοῦ κειμένου χωρία, ἐτυπώθη ἐν Βιέννῃ τῷ 1805 μετὰ τοῦ κειμένου ἀντικρὺ· ἔστι δὲ καθ' ἃ γινώσκομεν τὸ πρῶτον δοκίμιον τῆς εἰς τὴν νεοελληνικὴν μεταφράσεως τῶν ἀρχαίων συγγραφέων.

Ὅποια δ' ὄντως ὤφειλε νὰ ᾖ ἡ λύπη τῶν ἐξόχων τούτων πατριωτῶν, οἵτινες, ἐνῶ ὠνεϊρεύοντο τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς πατρίδος τῶν καὶ τὴν εἰς τὴν ὠραίαν γλῶσσαν τῶν προγόνων αὐτῶν ἐπιστροφὴν, εἶδον ἑαυτοὺς ἠναγκασμένους, ἵνα ἐννοῶνται παρὰ τοῦ ἔθνους, νὰ μεταφράζωσιν ἐν τῇ διεφθαρμένῃ ταύτῃ γλώσσῃ, ἣτις κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην οὐκ εἶχεν ἄλλο τι ἑλληνικὸν ἢ μόνον τὸ ὄνομα, τὰ ἀθάνατα ἐκεῖνα ἔργα τῶν προγόνων τῶν, τὰ ὡς πρότυπα παρ' ἅπασιν τοῖς ἔθνεσι χρησιμεύσαντα, αἰέποτε μιμούμενα καὶ οὐδέποτε συναφομοιούμενα!

Περὶ τὸ τέλος τῆς ζωῆς αὐτοῦ ὁ Νεόφυτος Δούκας καὶ ὁ φίλος αὐτοῦ Κομητᾶς καταφυγόντες εἰς Κροστάνδην τῆς Τρανσυλβανίας, ἐνησχολοῦντο εἰς ἑμμετρον μετάφρασιν τοῦ Ὁμήρου, ἀπόπειραν ἣν ἐμελλε νὰ ἐπαναλάβῃ ὀλίγα ἔτη μετέπειτα ὁ πρῶτος λυρικός ποιητὴς τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος, ὁ Ἀθανάσιος Χριστόπουλος, οὗ τινος τὴν μετάφρασιν τῆς πρώτης ῥαψωδίας τῆς Ἰλιάδος ἐξέδωκεν ἐν τῇ Συλλογῇ τῶν νεοελληνικῶν μνημείων ὁ ἡμέτερος συνάδελφος κ. Αἰμύλιος Δεγράνδιος. (ν)

ν) Ἦδη περὶ τὴν δεκάτην ἑκτὴν ἑκατονταετηρίδα, τῷ 1536, ἐφάνη ἐν Βενετίᾳ εἰς στίχους ὀκτασυνλλάβους ἀνομοιοκαταληκτοὺς ἐλευθέρως καὶ γελοῖα μετάφρασις τῆς Ἰλιάδος, διὰ λίαν περιέργων ξυλογραφίων κεκοσμημένη. Ὁ τίτλος δ' αὐτῆς ἐστὶν ἀρκετὰ περίστροφος, ἐφ' ᾧ μεταγράφομεν αὐ-

Περὶ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, τῷ 1790, ἐφάνη ἐν Βενετίᾳ εἰς χυδαῖον ὕψος περίεργός τις μετάφρασις τῶν Αἰσωπείων μύθων, εἰδικῶς διὰ τὰ σχολεῖα ὠρισμένη καὶ ἥτις μετετυπώθη τῷ 1810.

Ὀλίγον βραδύτερον ὁ ἐκ Μηλιῶν τῆς Θεσσαλίας Δανιὴλ Φιλιππίδης καὶ ὁ συμπατριώτης αὐτοῦ Γρηγόριος Κονσταντῆς μετέφρασαν νεοελληνιστὶ, ὁ μὲν τὴν *Λογικὴν τοῦ Κορδιλλιὰκ* (Βιέννη 1801), ὁ δ' ἕτερος τὰ *Στοιχεῖα τῆς Λογικῆς, Μεταφυσικῆς καὶ Ἠθικῆς* ὑπὸ τοῦ Ἀββᾶ Φραγκίσκου Σοαβίου· ὁ τελευταῖος δ' οὗτος τῇ συνεργείᾳ τοῦ ἱατροῦ Ζήσου Κάβρα μετέφρασεν ἔτι τὴν *Γερικὴν ἱστορίαν* τοῦ ἀββᾶ Μιλλιῶ, ἧς δύο μόνον τόμοι εἶδον τὸ φῶς ἐν Βενετίᾳ. Ὁ δὲ Φιλιππίδης ἐλθὼν εἰς Γαλλίαν καὶ ἐπισκεφθεὶς τὴν Γερμανίαν διηλθε τὸν βίον αὐτοῦ μεταφράζων καὶ ἐκδίδων πρωτότυπα ἔργα, ἐν οἷς πρὸς τοῖς ἄλλοις τὴν *Ἱστορίαν* τοῦ Ἰουστίνου, τὴν

τὸν ὧδε : «Ὁμήρου Ἰλιάς, μεταβληθεῖσα πάλαι εἰς κοινὴν γλῶσσαν, νῦν δὲ διορθωθεῖσα, καὶ διατεθεῖσα συντόμως καὶ κατὰ βιβλίαν, καθὼς ἔχει ἡ τοῦ Ὁμήρου βίβλος, παρὰ Νικολάου τοῦ Δουκάνου· ἔστι μὲν ἡ βίβλος πάνυ ὠφέλιμος, καὶ ὠραία τοῖς ἀναγνωστέοις· καὶ ἐπειδὴ εἰσὶν ἐν τῇδε τῇ βίβλῳ πολλαὶ λέξεις δειναί, ἧγουν Ὀμηρικαί, ἐγένετο καὶ πῖναξ, ἐν ᾧ πίνακι εὐρήσεις ταύτας τὰς Ὀμηρικὰς λέξεις, ἀπλῶς ἐξηγημένας. Λάβετε τοιγαροῦν πάντες τὴν βίβλον, ἵνα εἰδῆτε τὰ ποικίλα κατορθώματα τοῦ Ὁμήρου.» — Ἡ πλουσία βιβλιοθήκη τοῦ Βρουνέτου δὲ Πρὲλ κατέχει ἐν ἀντίτυπον τοῦ ἀπανιωτάτου τούτου συγγράμματος.

(Τὴν τοῦ Δουκάνου ταύτην μετάφρασιν τῆς Ἰλιάδος μετεξέδωκεν ὁ προσφιλὴς κ. Αἰμύλιος Λεγρᾶνδιος, Ἀθήνησι τῷ 1870, μετὰ πολλῆς φιλοκαλίας, πλουτισθεῖσαν ἅμα διὰ σπουδαίου προλόγου ὑπὸ τοῦ πολυτίμου φίλου κ. Σάθα. Ἀπορὸν μοι δὲ διαστὶ δὲν ἀναφέρει τοῦτο ὁ κ. Σαιντιλαίριος. Σημ. Γ. Κ. Υ')

Φυσικὴν τοῦ Βρισσῶνος, τὴν Χημείαν τοῦ Φουρκρουά καὶ τὴν Ἀστρονομίαν τοῦ Λαλάνδου (1803 ἐν 2 τόμ.).

Τέλος ὁ Κοραῖς, οὗ τινος τὸ ὄνομα εὐρίσκεται ἀείποτε ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας, ὁ Κοραῖς, ἥδη γνωστὸς ἐν Γαλλίᾳ διὰ τὰς τοῦ Θεοφράστου καὶ Ἰπποκράτους γαλλικὰς μεταφράσεις του, ἐγένετο γνωστὸς ἐν Ἑλλάδι διὰ τῆς εἰς τὴν νεοελληνικὴν περὶ τῶν ἀδικημάτων καὶ ποινῶν τοῦ Βικκαρία μεταφράσεως αὐτοῦ, ἥτις ἀφιερωθείσα τῇ δημοκρατίᾳ τῆς Ἑπτανήσου, ἔλαβε μεγίστην φήμην, πολιτικὴν τε καὶ φιλολογικὴν, καθ' ὅτι ἐν τῷ συγγράμματι τούτῳ ὁ Κοραῖς ἐξέθεσε τὸ πρῶτον τὸ ἑαυτοῦ σύστημα περὶ τῆς διορθώσεως τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ὅπερ μετὰ πολλὰς συζητήσεις προεκρίθη καὶ παρεδέχθη ἐπὶ τέλους. Ἐπίστευε δ' ὁ Κοραῖς, ὀρθῶς δὲ, ὅτι ἦτο προτιμώτερον ἀντὶ τῆς μεταφράσεως τοῦς ἀρχαίους συγγραφεῖς ἐν τῇ δημώδει διαλέκτῳ, νὰ προσπαθῶσιν ὅπως καταστήσωσιν αὐτοὺς καταληπτοὺς τῷ λαῷ ἐν τῷ πρωτοτύπῳ, ἐφ' ᾧ ἐνησχολήθη καὶ ἐπεμελήθη νὰ ἐκδώσῃ τινὰς αὐτῶν μετὰ σημειώσεων, προοιμίων καὶ εἰσαγωγῶν, αἵ τινες συχνὰ ἦσαν ἀληθεῖς φιλολογικαὶ διακηρύξεις, ἐν αἷς ἐδίδε τῆς Ἑλληνιστῆς συμβουλὴν νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν. Πρῆξαντο δὲ νὰ χλευάζωσι τὸν Κοραῖν, ἐν ταῖς ἡγεμονίαις τῆς Μολδαβίας καὶ τῆς Βλαχίας, ἐνθα εὐρίσκετο μέγας ὄμιλος εὐγενῶν, πεπαιδευμένων καὶ λογίων ἀνδρῶν, μ' ὅλους τοὺς σαρκασμοὺς τῶν ὁποίων ὁμοῦς ὁ Κοραῖς ἔσχε μεγάλην καὶ σωτηριώδη ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς γραμματολογικῆς καὶ φιλολογικῆς κινήσεως ἐν Ἑλλάδι· χάρις αὐτοῦ ἡ νεοελληνικὴ φιλολογία ἐπλησίσσετο τοσοῦτον τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν, ἧς τινος καὶ ἐφύλαξε τοὺς τύπους, καίτοι ὑπέστη ἄλλως λίαν ἐπαισθητῶς τὴν ἐπενέργειαν καὶ τὴν ἐπιρροὴν τῶν ἐννοιῶν τῶν νεωτέρων γλωσσῶν τῆς Εὐρώπης καὶ ἰδίως τῆς γαλλικῆς· οὕτως αἱ μεταφοραὶ, λογ. χαρ., δὲν ἀπαντῶνται ἢ σπανίως ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἑλληνικῇ κ. ἄ. ὅθεν δικαίως δύναται

τις εἰπεῖν ὅτι ἡ καθομιλουμένη γλῶσσα βαίνει ἔτι πρὸς τὸ σχηματίζεσθαι, ἐρ' ὃ καὶ ἴν' ἀποφύγῃσι τὰ ποτελέσματα τῆς καταστάσεως ταύτης συγγραφῆς· τινες προσεπάθησαν νὰ ἐπανεέλθωσιν εἰς τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν, ταύτῃ χρώμενοι ἐν ταῖς συγγραφαῖς αὐτῶν· διὸ καὶ τὴν στιγμὴν ταύτην (ξ) ἐκδιδονται ἐν Ἀθήναις δύο ἐφημερίδες ἐν τῇ ἀρχαίᾳ γλώσσῃ γραφόμεναι, ταῖς ἀπαρεμφάτοις, τοῖς ἀορίστοις καὶ ταῖς δοτικαῖς χρώμεναι, ἃ οὐδόλως ἄλλως ἐμποδίζουσιν αὐτὰς νὰ μὴ τύχῃσι τῆς ἐπιδοκιμασίας τοῦ κοινοῦ καὶ νὰ μὴ ὦσι κοινὰ τοῖς πασίν.

Ἀπὸ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἐνεστώσης ἑκατονταετηρίδος αἱ μεταφράσεις πλημμυροῦσι τὴν Ἑλλάδα ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε εἶναι ἀδύνατον νὰριθμήσῃ τις αὐτάς. Οἱ Ἕλληνες ἐξ αἰσθήματος ἐπαινετῆς ἀμίλλης καὶ ἐκ τοῦ πατριωτικοῦ αὐτῶν ζήλου τοῦ νὰ ποιήσωσι γνωστὰς τὰς φιλολογικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς προόδους τῆς Εὐρώπης ὁρμώμενοι μετέφρασαν πλείστα συγγράμματα ἐκ τῆς ἰταλικῆς καὶ ἰδίως τῆς γαλλικῆς, ἥτις καὶ ἐπενήργησε λίαν μεγάλως ἐφ' ἅπασαν τὴν Ἀνατολὴν καὶ πρὸ πάντων τὴν Ἑλλάδα. Ἡ ἐκλογὴ δ' αὕτη δὲν πρέπει ποσῶς νὰ μᾶς ἐκπλήξῃ· τοῦ κυρίου σκοποῦ τῶν συγγραφέων τῆς ἀρχῆς τῆς παρούσης ἑκατονταετηρίδος ὄντος ἡ διαφώτισις τῶν συμπατριωτῶν αὐτῶν, οὐκ ἐδύναντο κάλλιον νὰ ἐπιτύχῃσι τούτου ἢ ποιοῦντες γνωστὰ τὰ κυριώτερα φιλολογικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ τῆς Εὐρώπης ἀριστουργήματα καὶ ἰδίως τῆς Γαλλίας, πρὸς ἣν κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἦσαν ἐστραμμένα πάντων τὰ βλέμματα καὶ πάντων αἱ ἐλπίδες, ἐφ' ὃ καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐκπληχθῶμεν ἀνευρίσκοντες, ἐξ ἑνὸς μὲν ἐν τῇ νεοελληνικῇ φιλολογίᾳ πλείονας μεταφράσεις ἢ πρωτότυπα ἔργα, ἐξ ἑτέρου δὲ ὅτι ἦτον ἰδίως ἡ γαλλικὴ φιλολογία ἡ πηγὴ τῶν μεταφράσεων τούτων, δι' ὃ καὶ δύναται τις εἰπεῖν μετὰ τοῦ γεγραφοῦ Στεφάνου Πασκυέ: «Καλὸς ἦν οὗτος ἀγὼν, ὅν

τότε ἐναντίον τῆς ἀλαθείας ἠγωνίζοντο, καὶ ἐν ᾧ οἱ μεταφρασταὶ οὐκ ἔλαβον ἥττον μέρος. Ἔστι δ' ἀδύνατον νὰ σημειώσῃ τις ἅπασας ταύτας τὰς μεταφράσεις τὰς ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ταύτην γενομένας, καθ' ὅτι ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ἐστὶ μέγιστος· ἀλλὰ μὴν κρίνομεν καλὸν νὰ καταλέξωμεν τινὰς τούτων ἵνα καταδείξωμεν ἰδίως ὁποίου εἶδους συγγράμματα ἐνησχολοῦντο οἱ Ἕλληνες νὰ ποιῶσι γνωστὰ καὶ κοινὰ τοῖς συμπατριώταις αὐτῶν:

Ἡ ἀρχαία ἱστορία τοῦ Πολέμου, μεταφρασθεῖσα ὑπὸ Γεωργίου Καγκελλαρίου εἰς 47 τόμους, εἰς 8ον. Βενετία 1773.

Τὸ μεγαλεῖον καὶ ἡ πτώσις τῶν Ῥωμαίων ὑπὸ Γεωργίου Ἐμμανουήλ ἐν Δειψίᾳ 1793 ἐν ἐνὶ τόμῳ, καὶ τὸ Πνεῦμα τῶν Νόμων τοῦ Μοντεσκιέ, μεταφρασθέν ὑπὸ τοῦ Φαναριώτου Ἰακωβῆκη Ἀργυροπούλου, ἀνδρὸς μεγάλων προτερημάτων καὶ ἐκτενοῦς παιδείας, μυστικοῦ τῆς Πύλης γραμματέως διατελέσαντος καὶ ὃς μετέφρασε τουρκιστὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Καστερὰ Ἱστορίας τῆς Ῥωμαιοῦς, ἐν Βουλᾷ τυπωθεῖσαν μηνὶ Ῥαμαζῶν 1214 εἰς φύλλον, τὸν μάλιστα δὴλον ὅτι τοῦ ἔτους 1829 κατὰ τὴν ἡμετέραν χρονολογίαν.

Ἡ Ἑλληνικὴ Ἱστορία τοῦ Γολδσμύθ ὑπὸ Δημητρίου Ἀλεξανδρίδου (Βιέννη 1712).

Ἡ Ἱστορία τῆς Ἀμερικῆς τοῦ Ροβερσῶνος ὑπὸ Βενδότη ἐν Βιέννῃ τῷ 1794, 4 τομ. εἰς 8ον.

Αἱ τύχαι τοῦ Τηλεμάχου ὑπὸ Γοβδελλᾶ (ἐν Βούδῃ 1801, 2 τόμ. εἰς 8ον). Ἐτέρα μεταφράσις τοῦ αὐτοῦ συγγράμματος ὑπὸ Δημητρίου Παναγιώτου εἶδε τὸ φῶς ἐν Βιέννῃ τῷ 1803.

Ἡ Ἱστορία τῆς φιλοσοφίας τοῦ Τεννεμάν ὑπὸ Κούμα.

Τὰ στοιχεῖα τοῦ Εὐλέρου ὑπὸ Κάδρα.

Αἱ μεταμορφώσεις τοῦ Ὀβιδίου καὶ οἱ βίοι τοῦ Κορνηλίου Νέπωτος ὑπὸ Βλαντῆ ἐν Βενετίᾳ τῷ 1798.

Ἡ Περιήγησις τοῦ γένους Ἀραχάριδος

ξ) (Ὁ συγγραφεὺς ἔγραψε τῷ 1873).

ἐν Ἑλλάδι μετεφράσθη δις, ὡς καὶ τὰ κυριώτερα τοῦ Ἰωάννου Ἰακώβου Ρουσσώ, μεταφρασθέντα ὑπὸ τοῦ Σπυρίδωνος Βαλέττα καὶ τοῦ Βολταίρου ὑπὸ Ἰακώβου Ρίζου Ραγκαβῆ.

Καὶ αὐταὶ αἱ ἑλληνίδες κυρίαι κατεπλούτισαν διὰ μεταφράσεων τὴν ἐθνικὴν φιλολογίαν· ἡ Αἰκατερίνη Σούτζου μετέφρασε μετὰ σπανίας ἀκριβείας, ὡς λέγει ὁ Ρίζος Νερουλός, τὰς *Συνομιλίας* τοῦ Φωκίωτος ὑπὸ τοῦ ἀεῖδᾶ Μαβλύ· ἡ πριγγηπέσσα Ἀργυροπούλου, θυγάτηρ τοῦ ἐσποδάρου Καρατζᾶ, ἐποίησεν ἀξιόλογον μετάφρασιν τῆς *Ἱστορίας* τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ Γίλλου καὶ πλείσται δ' ἄλλαι κυρίαι ἐνησχολοῦντο εἰς τὸ νὰ ἐξελληνίσωσι τὰ κυριώτερα ἀριστουργήματα τῶν τῆς Δύσεως φιλολογιῶν.

Ἡ αὐτὴ κίνησις παρατηρεῖται καὶ ἐν Γαλλίᾳ, ἔθθα Ἕλληνες ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτῆς καταφυγόντες ἢ φιλέλληνες μαθόντες νὰ ὁμιλῶσι καὶ γράφωσι τὴν ἑλληνικὴν, ἤρξαντο νὰ μεταφράζωσι τὰ κυριώτερα τῆς ἡμετέρας φιλολογίας συγγράμματα, θέλοντες οὕτω νὰ ὑπηρετήσωσι τὰ ἑλληνικὰ συμφέροντα· οὕτως ὁ Πίγκολος μετέφρασε τὰ ἔργα τοῦ Βερναρδίν δὲ Σαιν-Πιέρρ, οὗτινος τὸ πρῶτιστον ἔργον, ὁ *Παῦλος καὶ ἡ Βεργινία*, ἔσχε τρεῖς διαδοχικὰς ἐκδόσεις, λίαν περιέργους πρὸς μελέτην, καθ' ὅτι δύναται τις ἐξ αὐτῶν νὰ ποδεῖξῃ ἀναμφηρίστως τὴν πρόοδον ἣν ἀπὸ ἔτος εἰς ἔτος ἐποίει ἡ νεοελληνικὴ γλῶσσα, ὅτε τοῦ Πίγκολου ἐν ἐκάστῃ ἐκδόσει μετασχηματίζοντος καὶ διορθοῦντος τὴν μετάφρασιν αὐτοῦ κατὰ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν κατάστασιν τῆς γλώσσης. Ὁμοίως ὁ σοφὸς φιλέλλην Βρουνέτος Δὲ Πρέλ μετὰ τοῦ Δεχεκίου μετέφρασεν ἑλληνιστὶ τὸν *Λόγον* τοῦ *Σιλβίου Πελλίκου* ἐπὶ τῶν καθηκόντων τοῦ ἀνθρώπου (ἐν Παρισίοις τῷ 1853) καὶ ἄνευ συνεργασίας τὰς *Γνώμας* τοῦ *Λαροσεφουκῶ* (αὐτόθι τῷ 1828) καὶ τὰς τοῦ Βωβενάργου, αἵτινες ὁμῶς οὐκ ἐξεδόθησαν. (c)

ο) Νῦν ἔτι, καὶ τοι τοῦτο φανήσεται παράδοξον, φιλέλληνες ἐν Παρισίοις ἐκδίδου-

σήμερον αἱ μεταφράσεις δὲν ἀριθμοῦνται πλέον ἐν Ἑλλάδι καὶ δύναται τις εὐθαρσῶς νὰ αποφανθῇ ὅτι δὲν ὑπάρχει οὐδὲ ἓν μόνον ἐνδιαφέρον σύγγραμμα διὰ τὴν φιλολογίαν,

σιν μεταφράσεις. Ἐν τε τῇ νεωτέρᾳ καὶ τῇ ἀρχαίᾳ ἑλληνικῇ δέον νὰ αναφέρωμεν τὸν Ἀγγλον Γεώργιον Βυνδάμιον, δι' ὃν ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα καὶ προσωδία δὲν ἔχουσιν ἀπόρρητόν τι καὶ θεξέδωκε τῷ 1873 ὑπὸ τὸν τίτλον *Ἑμμετρα ἐμμέτρως μεταφρασθέντα εἰς τὴν Ἑλλάδα γλῶσσαν τὴν ἀρχαίαν*, συλλογὴν ἐμμέτρων μεταφράσεων διαφόρων ποιήσεων, ὧν ὁ κατάλογός ἐστιν ὅδε: Ὁρατίου βιβλ. Α'. ὠδ. α., Ἀνδρέου Σενιέρου *Ἀπόσπασμα Ἰδουλίου* καὶ ἡ *Αἰχμάλωτος Νέα*, Βικτώρ Οὐγὼ *Αἱ Τιμωρίαι*, ὁ αὐτοκρατορικὸς *μανδύας* καὶ ἕτερόν τι ποίημα, Βεκκέρου *Ὁ Γερμανικὸς Ρήγος* καὶ ἡ *Ἀπάντησις* τοῦ Ἀλφρέδου Μυσσῆ, τὸ ὠραῖον δεκατετράστιχον τοῦ Βικεντίου Φιλικάϊα ἐπὶ τῆς Ἰταλίας καὶ ἀποσπάσματα γερμανικῶν ποιήσεων τοῦ Σχιλλέρου ἢ ἀγγλικῶν τοῦ Βυρῶνος, Κολεριδγίου καὶ Ἀλφρέδου Γεννυσῶνος.

Ὁ Βυνδάμιος εἶναι ὁ συγγραφεὺς τῶν τριῶν μικρῶν συλλογῶν τῶν εἰς στίχους ἑλληνικοὺς κατὰ τὸ μέτρον τῶν τοῦ Βαβρίου μεταποιηθέντων Αἰσωπείων μύθων, ὃς ἐξέδωκεν τῷ 1856, 1860 καὶ 1862 ὑπὸ τὸν τίτλον *Fabulae graecae choliambicae*.

(Βιογραφίαν τοῦ εἰς τὰς αἰωνίους μονὰς ἤδη ἀποστάντος φιλέλληνος Γεωργίου Βυνδάμιου καὶ ἐκτενέστερον περὶ τῶν ποιημάτων τούτων ἔγραψεν ὁ αὐτὸς συγγραφεὺς τῆς παρούσης πραγματείας μαρκήσιος Δε Σαιντιλαίριος ἐν τῇ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐπετηρίδι τοῦ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἑλληνικῶν σπουδῶν Συλλόγου, ἣν καὶ μεταφράσαντες ἐξέδομεν ἐν τρισὶ φύλλοις τῆς ἄλλοτε ἐνταῦθα ἐκδιδομένης ἐφημερίδος «Ἰωνίας.» Σημ. Γ. Κ. Υ.)

Προκειμένου περὶ μύθων δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἀναφέρωμεν ἀξιόλογόν τινα μετάφρασιν μύθων τινῶν τοῦ Λαφονταίνου ὑπὸ τοῦ κ.

τὰς ἐπιστήμας, τὸ δίκαιον ἢ τὴν ἰατρικὴν ἐν Γαλλίᾳ, Ἀγγλίᾳ, Γερμανίᾳ, ἢ Ἰταλίᾳ ἐκδοθὲν καὶ μὴ ἀμέσως ἑλληνιστὶ μεταφρασθέν. Τὰ ἡμέτερα μυθιστορήματα μάλιστα καὶ τὰ ἡμέτερα δράματα εἰσι σχεδὸν ὅλα γνωστὰ ἐν Ἑλλάδι καὶ κοινὰ παρὰ τῷ λαῷ διὰ μεταφράσεων. Τὸ λυπηρὸν ὅμως εἶναι ὅτι οἱ μεταφρασταὶ δὲν δεικνύνται πλέον τοσοῦτον αὐστηροὶ περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν πρωτοτύπων ἔργων, οὕτως ὥστε μετεφράσθησαν ἐν τῇ γλώσσῃ τοῦ Μενάνδρου καὶ Ἀριστοφάνους ἔργα ἐφήμερα ἐν Γαλλίᾳ, ἔργα ἡμετέρων τινῶν μελοδραματοποιῶν, οἵτινες θὰ ἐξεπλήττοντο ἐὰν ἐγνώριζον τοῦτο (π). Ἀπαντὰ σχεδὸν τὰ ἄσματα τοῦ Βερνζέρου μετεφράσθησαν, ἰδίως ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου Σούτσου· τὰ κυριώτερα μυθιστορήματα τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμά, τοῦ Εὐγενίου Σὺν, τοῦ Θεοφίλου Γωτιέ, τῆς Γεωργίας Σάνδης, τοῦ Βίκτωρ Οὐγὼ καὶ τοῦ Ὁκταβίου Φευιέ, μάλιστα τὰ τοῦ Πονσὼν Τερράιλ, χωρὶς νὰ ποιήσῃ τις λόγον περὶ

Ἀνδρεάδου τῷ 1863 ἐν Ἀθήναις ἐκδοθεῖσαν ὑπὸ τὸν τίτλον: «Μῦθοι τοῦ Λαφονταίνου ἐκ τοῦ γαλλικοῦ μεταφρασμένοι ὑπὸ Ἀνδρεάδου.»

Τούτοις προσθέτομεν ὅτι ἐσχάτως ἐξεδόθη ἐν Γερμανίᾳ ὑπὸ τύπον ἀριστοφανικῆς κωμωδίας εἰς ἀρχαίους ἑλληνικοὺς στίχους πολιτικὸν τι καὶ θρησκευτικὸν σατυρικὸν φυλλάδιον ἐπιγραφόμενον γερμανιστὶ μὲν: *Die Ultramontanencommunisten, eine griechische Komödie von Julius Richter*, ἑλληνιστὶ δέ: Ἰουλίου Κρίτου Χελιδόνες, Ἰένη 1873.

π) Μετὰ τὸ ἄλλων δύο γαλλικὰ μελοδράματα: *La Poudre aux yeux* τῶν κ.κ. Λαβίς καὶ Μαρτίνου καὶ *Un mari dans du coton* τοῦ Λαμβέρτου Θιβούστ μετεφράσθησαν καὶ ἐδιδάχθησαν ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς σκηνῆς ὑπὸ τοῦ Ἀγγ. Βλάχου. Αἱ κλαίουσαι γυναῖκες τοῦ Λαμβέρτου Θιβούστ μετεφράσθησαν ὑπὸ τοῦ Μαρίνου Βρεστοῦ καὶ ἐξεδόθησαν ὑπὸ αὐτοῦ ἐν τῷ Ἑθνικῷ Ἡμερολόγιῳ του.

τῶν τοῦ Παύλου Κῶκ, οὕτως τὰ ἔργα ἔσχον τὴν τιμὴν νὰ τύχωσι πολυπληθῶν μεταφράσεων, ὡς ἡ *Cuisinière bourgeoise*, μετεφράσθησαν εἴτε ἐν βιβλίοις, εἴτε ἐν ἐπιφυλλίσιν ἐφημερίδων. Ὅλοι σχεδὸν αἱ κωμωδίαί τοῦ γαλλικοῦ θεάτρου μετεφράσθησαν ἑλληνιστὶ καὶ ἡ *Πανδώρα* ἐν τοῖς τελευταίοις αὐτῆς φύλλοις, ἃ περ ὑπῆρξαν φεῦ! τὸ κύκνειον αὐτῆς ἄσμα, ἐξέδωκε μετὰ φρασίν τοῦ *La Joie fait peur* τῆς Καρ Γιραρδίνου, τὴν *Ἰουλίαν* τοῦ Ὁκταβίου Φευιέ, οὗ τινος τὸ *Μυθιστόρημα* τοῦ ἀπύρου νέου, ἡ *Σιθύλλα* καὶ ὁ *Κύριος Δεκαμόρ* χαίρουσιν ἤδη δικαίωμα ἰθαγενείας ἐν Ἀθήναις. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει διὰ τὰς ἡμετέρας ἐφημερίδας καὶ τὰς ἡμετέρας ἐπιθεωρήσεις· τὰ κυριώτερα ἄρθρα τῶν καθημερινῶν μας ἐφημερίδων καὶ ἐπιθεωρήσεων μεταφράζονται ἑλληνιστὶ καὶ πρὸ πάντων τὰ ἄρθρα τῆς *Ἐπιθεωρήσεως* τῶν *Δύο-Κόσμων*, ὧν ἐνὶ ὅτε φαίνονται δύο ὅμοιαι μεταφράσεις. Τέλος ἐν τῇ προθυμίᾳ αὐτῶν τοῦ νὰ ποιήσωσι γνωστὰ πάντα τὰ τὰς ἐπιστήμας ἀφορῶντα δὲν ἀφίνουσι νὰ παρέλθῃ οὐδὲν ἀξιόλογον σύγγραμμα χωρὶς νὰ μεταφράσωσιν αὐτὸ ἢ τοῦλάχιστον χωρὶς νὰ ποιήσωσιν ἀνάλυσιν αὐτοῦ. Αἱ μεταφράσεις δ' αὗται, ὡς πᾶς τις ἐννοεῖ, οὐκ εἰσὶ πᾶσαι ἀξιόλογοι, πολλοὺ γε καὶ δεῖ· δύναται τις μάλιστα εἰπεῖν γενικῶς, ἐκτὸς ὀλίγων τινῶν σπανίων ἐξαιρέσεων, ὅτι εἰσὶ λίαν μέτριαι, ἐνεκα βεβαίως τῆς ταχύτητος μεθ' ἧς γίνονται, δεικνύουσαι μάλιστα πόσον ὀλίγον οἱ μεταφρασταὶ φροντίζουν περὶ τῶν κανόνων καὶ τῶν δυσκολιῶν καλῆς τινος μεταφράσεως· ἄλλως δ' αὐταὶ εἰσὶ λίαν εὐχέρεις παρὰ τῆς Ἑλληνισιν. Ἀπαντες οἱ νέοι καλῶν οἰκογενειῶν ἐγκαταλείπουσι τὴν Ἑλλάδα ἐνωρὶς καὶ ἀπέρχονται ἵνα τελειώσωσι τὰς σπουδὰς αὐτῶν ἐν Εὐρώπῃ, ταξειδεύουσι πολὺ, μανθάνουσι μετ' ἐκπληκτικῆς εὐκολίας τὰς διαφόρους ξένας γλώσσας, ἃς συμβαίνει ἔστιν ὅτε νὰ ὁμιλῶσι καὶ γράφωσι μετ' ἀρετὰς μεγάλῃς λεπτότητος. Ἀείποτε δ' ἐνδιαφερόμενοι διὰ τὴν πατρίδα αὐτῶν καὶ γράφοντες μεθ' ὑπερβολικῆς εὐ-

χερείας, πρὸς ἣν μόνον ἡ ταχύτης τῆς ἐκ-
τυπώσεως καὶ τῆς πληθύσεως τῶν ἐφημερί-
δων δύναται παραβληθῆναι, ἀποστέλλουσιν
ἐξ Εὐρώπης εἰς τὴν μικρὰν αὐτῶν οἰκογέ-
νειαν μετάφρασιν τινὰ τοσοῦτον ταχέως
καὶ εὐχερῶς ὅσον καὶ ἐπιστολὴν, ἥτις καὶ
ἐκτυποῦται παραυτὰ ἐν τινὶ ἐφημερίδι, ἐφ'
ὅ καὶ δὲν δύναται νὰ παιτῇ τις ἐκ τῶν με-
ταφράσεων τούτων τῶν πλείστων ἐκτὸς τῆς
γενεθλίου αὐτῶν χώρας καὶ ὑπὸ ξενικὸν ἡ-
λιον γενομένων νὰ ἔχωσιν ἀξίαν τινὰ καὶ
ἐν αἷς ὑπὸ ἐποψιν φιλολογικὴν καὶ γλωσ-
σικὴν ἀνευρίσκει τις ἔχνη τῆς ξενικῆς ἐπιρ-
ροῆς.

Γ. Κ. Γ.

ΑΙ ΓΑΙΑΙ ΤΟΥ ΟΥΡΑΝΟΥ.

(Συνέχεια).

B

Ἀμέσως μετὰ τὸν Ἑρμῆν, σχετικῶς τῆς
ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἀποστάσεως, ἔρχεται ἡ Ἀ-
φροδίτη, εὐρισκομένη μετὰ τοῦ Ἑρμοῦ
καὶ ἡμῶν καθόσον ὁ Ἑρμῆς εἶναι ἡ πρώτη,
ἡ δὲ Γῆ ἡ τρίτη τῶν ἐπαρχιῶν τῆς μεγάλης
ἡλιακῆς δημοκρατίας. Ἐνῶ δὲ ὁ Ἑρμῆς
στρέφεται περὶ τὸν ἀστέρα τῆς ἡμέρας εἰς
ἀπόστασιν 14300000 λευγῶν καὶ ὁ κό-
σμος ἡμῶν εἰς 37000000, ἡ Ἀφροδίτη περι-
τρέφεται εἰς ἀπόστασιν 26760000 λευγῶν.

Ἡ Ἀφροδίτη στρέφεται περὶ τὸν ἡλιον
ἐντὸς 224 ἡμ. 16 ὥρ. 49 ἀ. καὶ 8 β'. λε-
πτῶν καθ' ὃν τρόπον ἡ Γῆ στρέφεται περὶ
αὐτήν. Τοσαύτη ἡ διάρκεια τοῦ ἔτους αὐ-
τῆς καὶ τοιαύτη ἡ ἀρχὴ τοῦ ἡμερολογίου
τῆς. Τὰ ἔτη ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ διαρκοῦσι
λοιπὸν 7 1)2 σχεδὸν μῆνας εἶναι δ' ὡς ἐκ
τούτου ἥττον ταχέα τῶν τοῦ Ἑρμοῦ, ἀλλὰ
βραχύτερα τῶν ἡμετέρων. Εἶναι καλὸν ἢ
κακὸν τοῦτο; Ὑπὸ τὴν βιολογικὴν ἐποψιν
καὶ λόγῳ προόδου ἡ ταχύτης αὕτη παρῶν

(ΟΜΗΡΟΣ ΦΥΛ. Ε΄.)

σιάζει βεβαίως βλάβην καὶ ζημίαν τινά.

Ὁ φωτεινὸς οὗτος τῆς ἐσπέρας ἀστήρ, ὁ
διαχέων ἐκ τῶν οὐρανῶν τὴν ἡδίστην αὐτοῦ
λάμψιν, δὲν εἶναι σημεῖον φωτεινὸν ὡς γυ-
μνοῖς ὀμμασιν ὁρᾶται ἢ ἀπόστασις μόνη, ἢ
διαχωρίζουσα ἡμᾶς ἀπ' αὐτοῦ, παράγει τὴν
σμικρότητα ταύτην. Καὶ πράγματι, εἶναι
ἄπειρος σφαῖρα, ἐφ' ἧς δυνάμεθα νὰ περιη-
γηθῶμεν ὡς ἐπὶ τῆς Γῆς. Ἡ φαντασία ἡ-
μῶν δύναται νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν περιήγησιν
ταύτην καὶ νὰ καταμετρήσῃ διὰ τῆς δια-
νοίας αὐτῆς, ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ὠκεανὸς
εὐρηται περὶ τὸν πλανήτην τῆς Ἀφροδίτης
καὶ ὅτι τὸ ταχυπλοώτερον ἡμῶν ἀτμόπλοι-
ον διαπλέει τὰς θαλάσσας αὐτῆς τὸν περὶ
αὐτὴν περίπλουον δύναται νὰ περάνῃ ἐντὸς
δύο μηνῶν ἐπὶ ἐβδομήκοντα ἢ ὀγδοήκοντα
ἡμέρας οἱ ἑλικες αὐτοῦ θέλουσι διαταράσσει
τὰ ὕδατα, καὶ τὰ κύματα, τὰ διασπώμενα
ὑπὸ τοῦ πλοίου, θέλουσι παφλάζει ὑπὸ τὴν
πρόμναν αὐτοῦ πρὶν εἶτι ἀποπερατώσωμεν
τὸν περίπλουον ἡμῶν περὶ τὴν ἄπειρον ταύ-
την σφαῖραν, τὴν μόλις ὑποδεεστέραν τῆς
ἐφ' ἧς κατοικοῦμεν.

Σχετικῶς τῆς ἐκτάσεως, ἡ Ἀφροδίτη εἶ-
ναι ὁ πλανήτης ὁ μᾶλλον προσομοιάζων τῇ
Γῇ ἢ διάμετρος αὐτῆς εἶναι 0,964, τῆς
διαμέτρου τῆς Γῆς ὡς μονάδος λαμβανομέ-
νης, ἥτις ὑπερτερεῖ αὐτὴν κατὰ 12000 χι-
λιόμετρα ἢ περιφέρειά της κατὰ συνέπειαν
εἶναι 9500 λευγῶν, ὁ ὄγκος τῆς ἴσος πρὸς
27 ἑκατοστάμετρα τοῦ ὄγκου τῆς Γῆς καὶ
ἡ ἐπιφάνειά της ὑπερβαίνει τὰ 90 ἑκατο-
στάμετρα αὐτῆς, δηλ. εἶναι ἴση πρὸς τὴν πε-
ριφέρειαν τῆς Γῆς. Οὐδεὶς ἕτερος πλανήτης
ἔχει τοσαύτην ὁμοιότητα μετὰ τοῦ ἡμετέ-
ρου. Ὁ κόσμος οὗτος, ἴσην σχεδὸν ἔκτασιν
ἔχων μετὰ τοῦ ἡμετέρου, στρέφεται περὶ
τὸν ἄξωνα αὐτοῦ εἰς 23 ὥρ. 21 ἀ. καὶ 24
β'. λεπτά ἢ διάρκεια τῆς ἡμέρας καὶ τῆς
νυκτὸς ταυτοχρόνως εἶναι σχεδὸν ἴση μετὰ
τῆς ἡμετέρας. Ἡ διαφορὰ συνίσταται εἰς 35
τοῦλάχιστον λεπτά. Αἱ πρῶται προσεκτικαὶ
παρατηρήσεις κατέδειξαν ἐπὶ τῆς ἐπιφανεί-
ας τῆς ἀνωμαλίας τινὰς περὶ τὸν ὄγκον αὐ-
τῆς, σχηματιζομένας ὑπὸ τῶν ἐκτενῶν καὶ